

راهنمای اجرای طرح فعالیت‌های یادگیری ایام نوروز ۱۴۰۴

عید و هنر و داستان

۱. مقدمه

ایجاد فرصت‌های یادگیری متنوع در محیط‌های فراتر از مدرسه، نقش مهمی در تقویت مهارت‌های شناختی، ارتباطی و عاطفی کودکان دارد. یادگیری فقط محدود به فضای رسمی کلاس درس نیست، بلکه در محیط‌های خانوادگی و تعاملات اجتماعی نیز می‌تواند با شیوه‌هایی خلاقانه، عمیق‌تر و ماندگارتر شکل بگیرد. معاونت آموزش ابتدایی وزارت آموزش و پرورش، طرح «عید، هنر و داستان» را با هدف غنی‌سازی اوقات فراغت دانش‌آموزان و تقویت مهارت‌های فرهنگی، هنری و ادبی آنان در ایام نوروز ۱۴۰۴ اجرا می‌کند. این طرح که در سال‌های گذشته با استقبال گسترده دانش‌آموزان و خانواده‌ها مواجه شده است، امسال با توجه به تقارن نوروز و ماه رمضان، فرصتی بی‌نظیر برای تلفیق آموزه‌های دینی، فرهنگی و هنری فراهم می‌آورد. هدف اصلی این طرح، پرورش خلاقیت، تقویت مهارت‌های خواندن و نوشتن، و ترویج فرهنگ کتابخوانی در میان دانش‌آموزان است. همچنین، با توجه به اهمیت ماه رمضان، این طرح به دنبال تقویت ارزش‌های اخلاقی و معنوی در قالب فعالیت‌های جذاب و خلاقانه است.

نوروز از دیدگاه آموزشی یک تعطیلات معمولی نیست؛ بلکه می‌تواند به عنوان یک تجربه یادگیری فرامدرسه‌ای، انگیزه‌بخش و اثرگذار در مسیر رشد علمی و شخصی کودکان قرار گیرد.

۲. اهداف

- تقویت سواد پایه با تأکید بر مهارت‌های خواندن، نوشتن، صحبت کردن و گوش دادن در بستر یادگیری خانوادگی
- پرورش خلاقیت و کشف استعدادهای هنری و ادبی دانش‌آموزان
- ترویج فرهنگ کتابخوانی و آشنایی با قصه‌های قرآنی و دینی
- تقویت ارتباط بین نسلی از طریق شنیدن و بازآفرینی قصه‌های مادر بزرگ‌ها و پدر بزرگ‌ها
- ایجاد فضایی شاد و معنوی متناسب با ایام نوروز و ماه رمضان
- تقویت هویت ملی و دینی از طریق بازآفرینی قصه‌های قرآنی و روایت داستان‌های محلی
- شناسایی و پرورش استعدادهای خاص ادبی و هنری دانش‌آموزان و معرفی آن‌ها به مراکز فرهنگی و هنری
- ایجاد محیط‌های یادگیری پویا، شاداب و انگیزه‌بخش برای تجربه یادگیری همراه با لذت و خلاقیت

۳. محور و موضوعات فعالیت‌های یادگیری ایام نوروز :

محور و موضوعات فعالیت‌های یادگیری ایام نوروز، بر اساس اهداف طرح به شرح جدول زیر پیشنهاد می شود:

محور	موضوعات پیشنهادی	اقدامات موردانتظار
الف) داستان نویسی	• نوشتن داستان‌های خلاقانه با موضوعات آزاد یا مرتبط با نوروز و ماه رمضان، خاطره نویسی ، سفر نامه	هر داستان باید نامی انتخاب شده داشته باشد و حداقل ۲۰۰ کلمه باشد. دانش‌آموزان می‌توانند داستان‌های خود را با نقاشی یا تصویرگری همراه کنند.
ب) داستان خوانی	• مطالعه کتاب‌های داستانی مناسب سن دانش‌آموز با موضوعات نوروز، ماه رمضان، یا قصه‌های قرآنی	از داستان خوانده شده در یک صفحه به همراه نام کتاب، نویسنده و ناشر، خلاصه‌نویسی شود.
ج) داستان گویی	• روایت داستان‌های شفاهی شنیده شده از قصه‌های محلی، دینی یا خانوادگی که از زبان مادر بزرگ‌ها، پدر بزرگ‌ها یا والدین شنیده اند • نقلی و روایت‌گری، شاهنامه‌خوانی، گلستان خوانی	از اجرای داستان‌گویی صدا یا تصویر ضبط شود.
د) فعالیت‌های هنری	نقاشی، خوشنویسی و تصویرگری: • خلق آثار هنری با موضوعات مرتبط با نوروز (مانند سفره هفت‌سین، طبیعت بهاری) یا ماه رمضان (مانند سفره افطاری، مساجد و نماز) • نقاشی مرتبط با یک کتاب خوانده شده یا قصه شنیده شده خوشنویسی از یک شعر یا جملات و نکات پندآموز داستان‌ها و قصه‌ها • خوشنویسی از ترجمه دعا‌های سحر و افطار	نقاشی‌ها می‌توانند بخشی از داستان‌های نوشته شده باشند. ارسال نقاشی‌ها می‌تواند به صورت فیزیکی یا عکس با کیفیت باشد.
	عکاسی: • عکاسی از مناظر بهاری، مراسم نوروزی، یا فضای معنوی ماه رمضان همراه با توضیح کوتاه درباره عکس • عکاسی از جاهای دیدنی ایران و معرفی به دیگران • عکاسی از اقدامات خلاقانه در حفظ محیط زیست، گیاهان و حیوانات به همراه توضیحات متنوع از مراحل رشد و مراقبت‌های لازم	عکس‌ها به همراه توضیحات به صورت دیجیتالی ارسال شود.
	فیلم‌سازی: • ساخت فیلم‌های کوتاه (حداکثر ۵ دقیقه) با موضوعات مرتبط با نوروز یا ماه رمضان، شامل داستان‌های کوتاه، مستندهای خانوادگی، یا انیمیشن‌های ساده	فایل ویدئویی با فرمت‌های رایج (مانند MP4) ارسال شود.
	فعالیت‌های خلاقانه: • کاردستی با مواد دورریختنی و یا ساخت مدل و ماکت یک فرآیند یا پدیده علمی یا معرفی آداب و رسوم و محیط و یا بازی‌های بومی و یا دلخواه همراه با عکس و توضیحات مراحل ساخت • اجرای نمایش از یکی از داستان‌های کتاب فارسی، هدیه‌های آسمان، قصه‌های قرآنی ، شاهنامه و ...، پانتومیم‌های خانوادگی	دست‌سازها به صورت فیزیکی بعد از تعطیلات به معلم کلاس ارائه شود. اجرای نمایش و پانتومیم در قالب عکس یا فیلم کوتاه شود.

*دانش‌آموزان می‌توانند با هدایت معلم و همراهی خانواده آثار خود را با بهره‌مندی از فناوری‌های نوین، نرم‌افزارهای اسکرچ و جونیور، هوش مصنوعی و سایر روش‌های خلاقانه ارائه نمایند. نکته مهم نقش فعال دانش‌آموزان در اجرای فعالیت‌ها و تقویت محیط‌های عاطفی و خانوادگی و همچنین تأکید بر ترویج فرهنگ مطالعه، گوش دادن، خواندن، نوشتن و صحبت کردن می‌باشد.

دانش‌آموزان آثار خود را در گروه کلاسی برای معلم خود ارسال می‌نمایند. دانش‌آموزانی که نسبت به تولید و ارائه فعالیت‌های خلاقانه اقدام نموده‌اند نیز می‌توانند نسبت به تهیه فیلم کوتاه اقدام و برای معلم خود ارسال نمایند .

۴- ضوابط اجرا

- آزادی عمل دانش‌آموزان: دانش‌آموزان در انتخاب نوع فعالیت و موضوع آن کاملاً آزاد هستند و نباید تحت هیچ شرایطی به انجام فعالیت خاصی مجبور شوند.
- عدم ارائه تکالیف سنتی: مدارس موظف هستند از ارائه هرگونه پیک نروزی یا تکالیف سنتی خودداری کنند و تنها بر اجرای این طرح تمرکز نمایند.
- حمایت از دانش‌آموزان کم‌برخوردار: مناطق آموزشی می‌توانند با همکاری کتابخانه‌ها، کانون‌های پرورشی و خیرین، کتاب‌های داستانی رایگان در اختیار دانش‌آموزان قرار دهند.

۵- ارائه آثار در کلاس و نمایشگاه مدرسه

- ارائه آثار در کلاس: پس از تعطیلات، دانش‌آموزان آثار خود را در کلاس ارائه می‌دهند. معلمان باید به همه دانش‌آموزان بازخورد مثبت و تشویقی ارائه کنند.
- برپایی نمایشگاه مدرسه: مدارس لازم است نمایشگاهی از آثار دانش‌آموزان برگزار کنند و از خانواده‌ها و جامعه محلی برای بازدید دعوت نمایند. این نمایشگاه باید فضایی شاد و مشارکتی داشته باشد و همه دانش‌آموزان احساس کنند آثارشان دیده و تقدیر شده است.

۶. معیارهای ارزیابی آثار

- خلاقیت و نوآوری: آثار باید دارای ایده‌های خلاقانه و منحصر به فرد باشند.
- تناسب با موضوع: آثار باید با موضوعات نوروز، ماه رمضان، یا قصه‌های قرآنی مرتبط باشند.
- کیفیت اجرا: آثار باید از نظر فنی (مانند کیفیت تصویر، صدا یا نوشتار) قابل قبول باشند.
- رعایت ارزش‌های اخلاقی و فرهنگی: آثار باید متناسب با شئون اسلامی و فرهنگی باشند.

۷- شناسایی و معرفی آثار ادبی و هنری خلاقانه

- انتخاب آثار خلاقانه: معلمان می‌توانند بدون برجسته کردن موضوع، آثار خلاقانه‌ای که بیانگر استعدادهای خاص ادبی و هنری هستند را با ذکر مشخصات دانش‌آموز و خود اثر به اداره آموزش و پرورش مناطق ونواحی ارسال کنند.
- نمایشگاه منطقه‌ای و استانی: مناطق آموزشی و استان‌ها موظف هستند نمایشگاه‌هایی از آثار برتر دانش‌آموزان برگزار کنند.
- معرفی به مراکز فرهنگی و هنری: دانش‌آموزان مستعد می‌توانند به کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان یا سایر کانون‌های ادبی، فرهنگی و هنری معرفی شوند تا استعدادهای آنان پرورش یابد.

۸- نحوه بررسی و ارسال آثار

- انتظار می‌رود آموزگاران تا پایان فروردین ۱۴۰۴، آثار و فعالیت‌های تمامی دانش‌آموزان را بررسی نمایند.
- به فعالیت‌های تمامی دانش‌آموزان بازخوردهای رهنمودساز در قالب نقاط قوت و قابل بهبود ارائه شود.
- آثار دانش‌آموزان در نمایشگاه مدرسه‌ای در هفته اول و دوم اردیبهشت به نمایش گذاشته شوند.
- به منظور معرفی و اشاعه آثار دانش‌آموزان، کانال کشوری فرصت‌های متنوع یادگیری هر روز به ارسال نمونه آثار ۳ استان (هر استان حداکثر ۳ اثر) اختصاص خواهد یافت.
- هر استان نمونه‌هایی از آثار دانش‌آموزان (حداکثر ۶ اثر از هر استان، به صورت یک اثر از هر پایه) را تا هفته دوم اردیبهشت ۱۴۰۴ به دبیرخانه کشوری یادگیری ایام نوروز مستقر در استان اردبیل ارسال نماید.

۹- گزارش اقدامات انجام شده

کارشناسان تکنولوژی استان‌ها با همکاری سرگروه‌های آموزشی لازم است گزارش اقدامات انجام شده در سطح استان و مناطق را تهیه کنند. این گزارش‌ها شامل موارد زیر باشد:

- برگزاری جلسات تبیین و آموزش
- تهیه و تولید محتوای آموزشی و بارگذاری آن‌ها در کانال‌های استانی و منطقه‌ای
- تجهیز کتابخانه‌های کلاسی
- برگزاری جشنواره‌های مدرسه‌ای و سایر فعالیت‌های مرتبط
- آمار و اطلاعات مربوط به اجرای طرح

*گزارش‌ها حداکثر تا پایان هفته سوم اردیبهشت به استان اردبیل دبیرخانه کشوری ارسال شوند.

۱۰- آثار دانش‌آموزان پس از نمایش در کانال و گروه مدرسه / منطقه و استان در شبکه شاد مورد بررسی و اعتبار سنجی قرار گرفته و در نهایت ۳ اثر برتر استان به مرحله کشوری راه خواهد یافت. در مرحله کشوری نیز با ارزیابی آثار ارسالی تعدادی از دانش‌آموزان منتخب جهت معرفی به دبیرخانه هفته پژوهش انتخاب می‌شوند.